

რნიცების დაწესებისაგან ხელი აი-
ლოს და ამის მაგივრად შეადგინოს
არტელი (ამხანაგობა) ასახებისა და
ძალაქის დაცვა და ქუჩების გასუ-
ფთავება იმათ მიანდოს.

* * * ნიკოლაევის მოამბეში და-
ბეჭდილია შემდეგი ბრძანება შავი
ზღვის ფლოტის და პორტების კა-
მანდირისა.

„ძალადგებობის აღმასრულებელ-
მა მაცნობა მე ბათუმის ესკადრის
უფროსის ახმედ-ფაშის განცხადება,
რომ, მსამაღეთის მმართველობის
განკარგულებით, ბათუმის ნავსად-
გურის დასაცველად ზღვაში გაყვა-
ნილია ბევრი მინები (საფეთქი) და
ამის გამო, როცა რომელიმე ცეც-
ხლის გემი მოადგება ბათუმს გზის
საჩვენებლად ნავსადგურიდან გამო-
იგზავნება პატარა სამხედრო სან-
დალი.“

* * * მთიცილოურს გაზეთს „აფ-
კაში“ დაბეჭდილია ახალციხის ქა-
ლაქის საზოგადოების აღრესი ხელმ-
წიფე იმპერატორისადმი, რომელშიაც
გამოცხადებულია ჰაზრი, რომ, თუ
საჭიროება მოითხოვს, ჩვენ მზათა
ვართ ჩვენი ქონება და თვით სი-
ცოცხლეც შემოგწირათო.“

ხელმწიფე იმპერატორმა ბრძანა,
რომ ახალციხის ქალაქის საზოგა-
დობას მადლობა გამოეცხადოს ამ
ქვეშევრდომებითი გრძობების აღ-
მოჩენისთვისაო.

* * * მრთის ფრანკოზულს გაზეთ-
ში დაბეჭდილია ძიწინევიდამ მიღე-
ბული კორრესპონდენცია, რომელ-
შიაც, სხვათა შორის, შემდეგი სიტ-
ყვებია მოყვანილი ჩერქეზებზე:

„მრთის ჩერქეზია აქ, ცხენოსანი ჯარი-
რომელიც დ. მ. ნიკოლაევის ძის უფრო,
სხვ მცველებად ითვლებიან. სასიამოვნო
სანახავია ამათი ვარჯიშობა ცხენზე, როდ-
ესაც მინდორში გამოდიან. მალაღ უნაგ-
რებზე სხედან; ცხენებს ისეთნაირად ათამა-
შებენ, რომ გაგვიკვირდებათ. მაჭიანებულ
ცხენებზე მსახლობთ თოფები კბილებში უ-
ჭირავთ; უფროდ აიღებენ ხელში და მიზანს
გხვრიან; ხან დაიწვევენ ძიწს და მიწიდან
პატარა ქვას ან თოვლს აიღებენ. მრთის
სიტყვით, ამისთანა ცხენოსანი ჯარი მე არა
მგონია, რომ სხვაგან სადმე მოიძებნებოდეს.“

ქლოდინა. მე მგონია, რომ
იმან დანახვის შემდეგ არ მოგწონს
ღანდენები?

ქლოდინა. ღარჩი აქ. მე მანდა
პასუხი მიწვერო.

ქლოდინა (მარტო). ჩემთვის
საჭირო არ არის, რომ ამ წერილით
ვასიამოვნო ისინი. მაგრამ აი...

სცენა მეექვსე

ქლოდინა, ლიუბან და ქლოდინა

ქლოდინა. მართლაც რომ ძა-
ლიან კარგი მარჯვე შიკრიკი მი-
შოვნე.

ქლოდინა. მე ვერ ვაგებდე
გამეზავნა რომელიმე ჩემ კაცთაგა-
ნი; მე უნდა კარგა უხვით დავსა-
ჩუქრო ჩემი თხოვნის ასრულების-
თვის (ემებს ჯიბეში ფულს).

ქლოდინა. მშ! ბატონო, საჭი-
რო არ გახლავსთ. არა, ბატონო,
ოღონდა თქვენ მომანდეთ რამე სა-
ქმე, თორემ მე ყოველთვის მზათა
ვარ ავასრულო; მე თქვენ გემსახუ-
რები იმიტომ, რომ ღირსი ხართ და
მე ვგრძნობ რაღაც სიყვარულს თქვენ-
სას.

ქლოდინა. (აძლევს ფულს).
ღიდათ დავალებული ვარ შენგან.
ლჰუბანი (ქლოდინას). რადგან

ქლოდინა. (აძლევს ფულს).
ღიდათ დავალებული ვარ შენგან.
ლჰუბანი (ქლოდინას). რადგან

* * * შორანიდამ ერთი საძაგელი
მკვლევლობის ამბავს გვწერენ: ამარი
კვირის წინათ, სოფ. მარძის მცხო-
ვრებელ გლეხ კაცს, გვარად ხიჯა-
კაძეს, გასათხოვარი ქალი დაკარგვია.
აღვილობრივ მამასახლისს ყოველ-
გვარი საშუალება მიუღია და ბო-
ლოს, როგორც იყო, უნახავსთ ქა-
ლი, მაგრამ მკვდარი და დამალული
არხიმანდრიტის ბეღელში, რომელიც
მარძის მონასტრის ეზოშია. იმწამ-
სვე გამოძიებელი და ექიმი წაუ-
ყვანიათ. შემოწმების შემდეგ, ექიმ-
მა გამოაცხადა თურმე, რომ ქალი
მოწამლული არის; მაგრამ მკვდარ-
ი მოწამლისაგან კი არ არის, და-
ღრჩობით არის; ამასთანავე მიცვა-
ლებულის საძეოში ორი თვის ჩასახუ-
ლი ბავშვი უნახავსთ. ძაცი, რომელ-
ზედაც ეჭვი შემოიტანეს, დაკარგუ-
ლა. მაგრამ მკვლელი დაუჭირავთ
და ყველაფერში გამტყდარა. შთქვამს,
რომ ქალი ჩემგან იყო დარსულე-
ბულიო და რადგან ორსულ ქალზე
ქვარის დაწერა არ მინდოდაო, ამისგა-
მო წამალი მოვიტანე აფთიაქიდან
მუცლის წასახდენათაო. მაგრამ და-
ლია თუ არა, ბავშვი მკვდარი დაი-
ბადა—და, ცოტა ხანს შემდეგ, თი-
თითონაც მოკვდაო. მიცვალებული
ღამე მივიტანე ჩემი სახლიდან ამ
ბეღელში, დამარხვა მინდოდაო. პო-
ლიციამ იმავე ეზოში ნახა დამარ-
ხული ბავშვი.

ღამნაშავე, რასაკვირველია, დაუ-
ჭირავთ და წაუყვანიათ.

„ხალხი ამ საშინელ მკვლევლო-
ბას ძალიან აუღელვებია და საქმის
გამოაშკარავებას მოუთმენელად მო-
ველითო“, გვწერს კორრესპონდენტი.

* * * ჩვენ გვითხრეს, რომ ერთს
ქალაქელ სომეხს უფ. შუტინიანს
უფ. მანანიანცის სომხური კომედია
„ღალაღალა“ უნდა წარ-
მოადგინოსო.

* * * გვითხრენ გაზეთში გამოეა-
ცხადათ, რომ ჩვენი უძველესი და
ყველაზედ შესანიშნავი ეკკლესიის
სიონის სამრეკლო ამ ქაშად საძა-
გელ საბინძურედ გამხდარაო იქაურ
გარს მჯდომი ხალხისაგანაო და ამას
არაფერს ყურადღებას არ აქცევსო.

* * * ჩვენი თელაველი კორრესპონ-
დენტი უკიდვრ ამბავს გვცერს ამ მაზ-
რიდან:

„თელავის უხვდში დღევან-
დლამდის თბილი ტაროსი იყო და
ამის მიზეზით მრავალი ხილის ხეები
გაიფოთლა და ბევრმაც დაიყვავილა;
ვაზის კვირტმაც გამოიწია. ღღეს და
გუშინ გამოიცივალა ჰაერი და აცივ-
და, მაგრამ, თუ ამანვედ მომეტბუ-
ლი სიცივე არ იქნება, ეს კი ვერ
აენებს ვერც ვაზსა და ვერც ხეხილს.“

„მრთელს უხვდში დიდი ავათ
მყოფობა არის და სიკდილი გავრ-
ცელებული ასე, რომ შეიძლება სა-
ზოგადო რიცხვით ვსთქვათ, რომ
მრთელს უხვდში ყოველ დღე ოც-
დაათი მიცვალებული არის. მომე-
ტებული ნაწილი ამათგან უფრო
ყმარწვილები იხოცებიან ყვავილის-
გან. თებერვლის 26 თელავში და-
საფლავდენ 13 ქალი და კაცი.“

„ღრომის“ კორრესპონდენცია
სილნალი, 12 მარტს. თქვენ გაზეთ
„ღრომში“ ოცდამეერთე ნომერ-
ში წავეკითხე სილნალიდან კორრეს-
პონდენცია, რომელშიაც სწერია ქე-
ბა ახლად მოსულს თანამდებობის
პირებზედ: მომრიგებელი მოსამართ-
ლებზედ და მახრის უფროსზედ. თუ
თქვენი ნება იქნება, ამ საგანზედ მეც
ვიტყვი ორიოდ სიტყვას, რადგან ამა-
თი მოქმედება ახლოს შეეხება ჩვენი
მხრის ხალხის ცხოვრებას.

ახალი მომრიგებელი მოსამართ-
ლის მოსვლის შემდეგ, ჩვენ შავიტ-
ყეთ დღევანდლამდინ ჩვენთვის უცო-
დნელი კანონი, რომლის ძალითაც
არავის შეუძლია გლეხ-კაცს გაუყი-
დოს უძრავი მამული, მუშა საქო-
ნელი და სხვა და სხვა სამუშაო
იარალი.

მგონია, თქვენც გეცოდინებათ,
რომ ჩვენში ვალში გასასყიდათ უძ-
რავი მამულებისა წელიწადში სამი
ვალა არის დადებული: მაისი, აგვის-
ტო და თებერვალი. ამ ვალში, ამ
პატივ ცემულმა პირმა მოუსწრო
ორს, ესე იგი აგვისტოს და თებერ-
ვალს. ამის მოსვლამდინ ამ ვალე-
ბისათვის უნდა წინათვე მომზადე-
ბულიყო, რასაკვირველია სიებიდა აღ-
წერა (ოპისები) გასასყიდ მამულები-

ლით მოწმათაც შეიძლება დამიდგეს
ჩემი ცოლის დედ-მამასთან, რომელ-
თაც არ სჯერათ ჩემი სიტყვები.
ლჰუბანი. მშ! ბატონო მეჭო-
რე, რომელსაც იმოდენა ვეხვეწე,
რომ არავისთვის ელაპარაკნა და რო-
მელმაც პირობა მომცა. თქვენ ძა-
ლიან ყბელი ბრძანებულხართ: წა-
სულხნართ და გითქვიათ ყველაფერი,
რაც მე საიღუმლოთ გითხართ.

ქლოდინა. მე?
ლჰუბანი. ღიან, თქვენ ყველა-
ფერი ქმრისათვის გითქვამთ და თქვე-
ნი ბრალა, რომ იმან ერთი ამბავი
ჩაიდინა. ძალიან სასიამოვნოა ჩემ-
თვის, რომ თქვენი ენის თვისება შე-
ვიტყვე: დღეის შემდეგ, ჩემ დღეში,
არარას გეტყვით.

ქლოდინა. არა, არა; მისი ქმა-
რი შინ არ არის; ამასთანავე იმისი
კი არ ერიდება; უფრო თავის დედ-
მამის ერიდება, მაგრამ რადგან ამათ
იციან, სხვა არაფრის შიში არ არის.
ქლოდინა. შემოარჩილები
შენს რჩევას.

ლჰუბანი (მარტო). დასწყევლა ღმე-
რთმა, რა ჭკვიანი ცოლი მეყოლება!
სწორეთ რომ ოთხი კაცის ჭკუა აქვს...

სცენა მეშვიდე
ქლოდინა და ლჰუბანი
ქლოდინა. (ჩუმად თავისთვის).
აი გამოსადეგი კაცი! ღეთის მად-

ღენტი უკიდვრ ამბავს გვცერს ამ მაზ-
რიდან:

„თელავის უხვდში დღევან-
დლამდის თბილი ტაროსი იყო და
ამის მიზეზით მრავალი ხილის ხეები
გაიფოთლა და ბევრმაც დაიყვავილა;
ვაზის კვირტმაც გამოიწია. ღღეს და
გუშინ გამოიცივალა ჰაერი და აცივ-
და, მაგრამ, თუ ამანვედ მომეტბუ-
ლი სიცივე არ იქნება, ეს კი ვერ
აენებს ვერც ვაზსა და ვერც ხეხილს.“

„მრთელს უხვდში დიდი ავათ
მყოფობა არის და სიკდილი გავრ-
ცელებული ასე, რომ შეიძლება სა-
ზოგადო რიცხვით ვსთქვათ, რომ
მრთელს უხვდში ყოველ დღე ოც-
დაათი მიცვალებული არის. მომე-
ტებული ნაწილი ამათგან უფრო
ყმარწვილები იხოცებიან ყვავილის-
გან. თებერვლის 26 თელავში და-
საფლავდენ 13 ქალი და კაცი.“

„ღრომის“ კორრესპონდენცია

სილნალი, 12 მარტს. თქვენ გაზეთ
„ღრომში“ ოცდამეერთე ნომერ-
ში წავეკითხე სილნალიდან კორრეს-
პონდენცია, რომელშიაც სწერია ქე-
ბა ახლად მოსულს თანამდებობის
პირებზედ: მომრიგებელი მოსამართ-
ლებზედ და მახრის უფროსზედ. თუ
თქვენი ნება იქნება, ამ საგანზედ მეც
ვიტყვი ორიოდ სიტყვას, რადგან ამა-
თი მოქმედება ახლოს შეეხება ჩვენი
მხრის ხალხის ცხოვრებას.

ახალი მომრიგებელი მოსამართ-
ლის მოსვლის შემდეგ, ჩვენ შავიტ-
ყეთ დღევანდლამდინ ჩვენთვის უცო-
დნელი კანონი, რომლის ძალითაც
არავის შეუძლია გლეხ-კაცს გაუყი-
დოს უძრავი მამული, მუშა საქო-
ნელი და სხვა და სხვა სამუშაო
იარალი.

მგონია, თქვენც გეცოდინებათ,
რომ ჩვენში ვალში გასასყიდათ უძ-
რავი მამულებისა წელიწადში სამი
ვალა არის დადებული: მაისი, აგვის-
ტო და თებერვალი. ამ ვალში, ამ
პატივ ცემულმა პირმა მოუსწრო
ორს, ესე იგი აგვისტოს და თებერ-
ვალს. ამის მოსვლამდინ ამ ვალე-
ბისათვის უნდა წინათვე მომზადე-
ბულიყო, რასაკვირველია სიებიდა აღ-
წერა (ოპისები) გასასყიდ მამულები-

ლით მოწმათაც შეიძლება დამიდგეს
ჩემი ცოლის დედ-მამასთან, რომელ-
თაც არ სჯერათ ჩემი სიტყვები.
ლჰუბანი. მშ! ბატონო მეჭო-
რე, რომელსაც იმოდენა ვეხვეწე,
რომ არავისთვის ელაპარაკნა და რო-
მელმაც პირობა მომცა. თქვენ ძა-
ლიან ყბელი ბრძანებულხართ: წა-
სულხნართ და გითქვიათ ყველაფერი,
რაც მე საიღუმლოთ გითხართ.

ქლოდინა. მე?
ლჰუბანი. ღიან, თქვენ ყველა-
ფერი ქმრისათვის გითქვამთ და თქვე-
ნი ბრალა, რომ იმან ერთი ამბავი
ჩაიდინა. ძალიან სასიამოვნოა ჩემ-
თვის, რომ თქვენი ენის თვისება შე-
ვიტყვე: დღეის შემდეგ, ჩემ დღეში,
არარას გეტყვით.

ქლოდინა. არა, არა; მისი ქმა-
რი შინ არ არის; ამასთანავე იმისი
კი არ ერიდება; უფრო თავის დედ-
მამის ერიდება, მაგრამ რადგან ამათ
იციან, სხვა არაფრის შიში არ არის.
ქლოდინა. შემოარჩილები
შენს რჩევას.

ლჰუბანი (მარტო). დასწყევლა ღმე-
რთმა, რა ჭკვიანი ცოლი მეყოლება!
სწორეთ რომ ოთხი კაცის ჭკუა აქვს...

სცენა მეშვიდე
ქლოდინა და ლჰუბანი
ქლოდინა. (ჩუმად თავისთვის).
აი გამოსადეგი კაცი! ღეთის მად-

ლაქმა! არც კი მივასუნინებთ იმ ამ-
ბავს. მშვიდობით!
ქლოდინა. მშ! ბატონო მეჭო-
რე, რომელსაც იმოდენა ვეხვეწე,
რომ არავისთვის ელაპარაკნა და რო-
მელმაც პირობა მომცა. თქვენ ძა-
ლიან ყბელი ბრძანებულხართ: წა-
სულხნართ და გითქვიათ ყველაფერი,
რაც მე საიღუმლოთ გითხართ.

ქლოდინა. მე?
ლჰუბანი. ღიან, თქვენ ყველა-
ფერი ქმრისათვის გითქვამთ და თქვე-
ნი ბრალა, რომ იმან ერთი ამბავი
ჩაიდინა. ძალიან სასიამოვნოა ჩემ-
თვის, რომ თქვენი ენის თვისება შე-
ვიტყვე: დღეის შემდეგ, ჩემ დღეში,
არარას გეტყვით.

ქლოდინა. არა, არა; მისი ქმა-
რი შინ არ არის; ამასთანავე იმისი
კი არ ერიდება; უფრო თავის დედ-
მამის ერიდება, მაგრამ რადგან ამათ
იციან, სხვა არაფრის შიში არ არის.
ქლოდინა. შემოარჩილები
შენს რჩევას.

ლჰუბანი (მარტო). დასწყევლა ღმე-
რთმა, რა ჭკვიანი ცოლი მეყოლება!
სწორეთ რომ ოთხი კაცის ჭკუა აქვს...

სა; პრისტავებს არა ჰქონათ მოს-
ვენება ჩვენში რომ წურბლები არიან
იმათგან და ასე უწყალოდ მომსწო-
დნენ ჩვენ საწყალოდ გიბნებებს.

ბევრჯელ მინახავს ჩნუბი მოზლი-
ოდათ პრისტავებე: არა მე უნდა წა-
ვიყვანო, არა მეო! ხანდინან იქამდინ
მიდიოდვენ, რომ წილს ჰყრიდნენ,
ვისაც ერგოს იმან წაიყვანოსო!

პრისტავეც კარგის გუნებით უყურებ-
და იმათ ქცევას, ღიმილის სახით
ფიქრობდა: დღეს სადილის ფული
შინ დამრჩა და პრაგონი მომემატაო!

ხანდინან ისიც ხდებოდა, რომ ამ
ქცევაში ვისიც ვენახი იყიდებოდა,
ისიც იქ უცქეროდა ამ მოქმედებას
გაყვითლებული სახით, როგორათაც
ღამნაშავე, რომელიც მიდის სასჯე-
ლის მისაღებათ; შემდეგ ესევე გამ-
ყიდელი პირი მიუბრუნდებოდა ამ
საწყალოს და გაამხნევებდა: ხელავ რო-
გორი ბედი გქონია ღეთისაგანაო,

რომ პრისტავეი შენ გერგოვო! შენ
ნუ შესწუხდები, ხომ იცი შენის სი-
კეთისათვის ვშრები ამასაო! მხლა
წაღიო და მანამ მე და პრისტავეი მო-
ვალთ კარგი ქათმები დაგვიბოცო.

მს უბედურიც მოდიოდა შინისაკენ
და ფიქრობდა: ეს ხომ ჩემი კეთი-
ლის მყოფი არისო, როცა მივიდი-
ვარ, ფულით ვიმრთებიო,—ალბათ,
ცხლაც ჩემთვის კარგი უნდა რამეო,
ღი ამ სახით იმ უბედურის ვენახი
გადადიოდა შემოხსენებულ პირზე.

ბევრჯელ ისიც ხდებოდა, რომ
გლეხ-კაცმა არა იცოდარა და უცებ
გამოუცხადებდნენ, რომ შენი სახ-
ლი და ვენახი ამაღა ამაზე ვადვი-
დაო! რალას იქმოდა? ცოტას ხან
გაფიცდებოდა და მალე ყოვლის
მხრით ღონე მოღებული ანებებდა
თავს; წაიდიოდა საწყალო და შეებ-
მებოდა მუშაობაში, როგორც პი-
რუტყვი, და უმზადებდა მომავლი-
სათვისაც თავის შრომას სხვის გასა-
სუტქებლათ!

ამ ორ გაყიდვის ვადაზე ჩვენს
მაზრაში რომ ცოტა გაყიდულიყო,
ასი დღისა მინც გაიყიდებოდა და
ამ ნაირათ ნელ-ნელა გადადიოდა
გლეხ-კაცებიდან ვენახები პატიოსან
ფულის გამსესხებელის ხელში; ზოგ-
მა იმათგანმა ზოგიერთ სოფელს
მთლათ ჩამოაცალა ხელიდან ჩვენში
უძვირფასესი ნივთი—ვენახები.

ლაქმა! არც კი მივასუნინებთ იმ ამ-
ბავს. მშვიდობით!
ქლოდინა. მშ! ბატონო მეჭო-
რე, რომელსაც იმოდენა ვეხვეწე,
რომ არავისთვის ელაპარაკნა და რო-
მელმაც პირობა მომცა. თქვენ ძა-
ლიან ყბელი ბრძანებულხართ: წა-
სულხნართ და გითქვიათ ყველაფერი,
რაც მე საიღუმლოთ გითხართ.

ქლოდინა. მე?
ლჰუბანი. ღიან, თქვენ ყველა-
ფერი ქმრისათვის გითქვამთ და თქვე-
ნი ბრალა, რომ იმან ერთი ამბავი
ჩაიდინა. ძალიან სასიამოვნოა ჩემ-
თვის, რომ თქვენი ენის თვისება შე-
ვიტყვე: დღეის შემდეგ, ჩემ დღეში,
არარას გეტყვით.

ქლოდინა. არა, არა; მისი ქმა-
რი შინ არ არის; ამასთანავე იმისი
კი არ ერიდება; უფრო თავის დედ-
მამის ერიდება, მაგრამ რადგან ამათ
იციან, სხვა არაფრის შიში არ არის.
ქლოდინა. შემოარჩილები
შენს რჩევას.

ლჰუბანი (მარტო). დასწყევლა ღმე-
რთმა, რა ჭკვიანი ცოლი მეყოლება!
სწორეთ რომ ოთხი კაცის ჭკუა აქვს...

სცენა მეშვიდე
ქლოდინა და ლჰუბანი
ქლოდინა. (ჩუმად თავისთვის).
აი გამოსადეგი კაცი! ღეთის მად-

ლაქმა! არც კი მივასუნინებთ იმ ამ-
ბავს. მშვიდობით!
ქლოდინა. მშ! ბატონო მეჭო-
რე, რომელსაც იმოდენა ვეხვეწე,
რომ არავისთვის ელაპარაკნა და რო-
მელმაც პირობა მომცა. თქვენ ძა-
ლიან ყბელი ბრძანებულხართ: წა-
სულხნართ და გითქვიათ ყველაფერი,
რაც მე საიღუმლოთ გითხართ.

ქლოდინა. მე?
ლჰუბანი. ღიან, თქვენ ყველა-
ფერი ქმრისათვის გითქვამთ და თქვე-
ნი ბრალა, რომ იმან ერთი ამბავი
ჩაიდინა. ძალიან სასიამოვნოა ჩემ-
თვის, რომ თქვენი ენის თვისება შე-
ვიტყვე: დღეის შემდეგ, ჩემ დღეში,
არარას გეტყვით.

ქლოდინა. არა, არა; მისი ქმა-
რი შინ არ არის; ამასთანავე იმისი
კი არ ერიდება; უფრო თავის დედ-
მამის ერიდება, მაგრამ რადგან ამათ
იციან, სხვა არაფრის შიში არ არის.
ქლოდინა. შემოარჩილები
შენს რჩევას.

ლჰუბანი (მარტო). დასწყევლა ღმე-
რთმა, რა ჭკვიანი ცოლი მეყოლება!
სწორეთ რომ ოთხი კაცის ჭკუა აქვს...

სცენა მეშვიდე
ქლოდინა და ლჰუბანი
ქლოდინა. (ჩუმად თავისთვის).
აი გამოსადეგი კაცი! ღეთის მად-

ლაქმა! არც კი მივასუნინებთ იმ ამ-
ბავს. მშვიდობით!
ქლოდინა. მშ! ბატონო მეჭო-
რე, რომელსაც იმოდენა ვეხვეწე,
რომ არავისთვის ელაპარაკნა და რო-
მელმაც პირობა მომცა. თქვენ ძა-
ლიან ყბელი ბრძანებულხართ: წა-
სულხნართ და გითქვიათ ყველაფერი,
რაც მე საიღუმლოთ გითხართ.

თუ ეს კანონი გამოჩნდა, რომ არ შეიძლება გლეხ-კაცს ვენახები გაეყიდოს, ხოლო ისიც შეიძლება, უკანონოთ ნაყიდი ვენახები უკანვე პატრონს დაუბრუნდეს. ამ ორ ტორგში ერთი არა ყოფილა დანიშნული გლეხ-კაცის ვენახი გასასყიდათ.

შენი გაზეთის დამაწყევარი დალონდეს ისე, როგორც ეხლა ეს წურობლები დალონებულები არიან; დღემდინ მუცელ გასიებული სხვის ოფლით, როდესაც მიდიდა თავის მსხვერპლთან, ბრძანების-ხმით ეუბნებოდა, თითქოს ამისი სული უყიდნიაო: შენი წლებანდელი მოსავალი ღვინო სულ მე უნდა მამცეო! საწყალი შეგებეწებოდა, ცოტა მეც დამიგდე დასაღვეთაო; მარამ ის შეტყვის ხმით ეტყობოდა—რათ გინდა შენაო? თუ დაგჭირდება, მოდი ჩემი ღუქნიდამ მოგცემო! მხლა მსურს შენთან გავსწორო საქმეო! აბა რას ექმოდა საწყალი; ძალა-უნებურათ უნდა დამორჩილებულიყო, მიეცა და შემდეგ ღუქნიდამ უნდა ჩამოეტანა. მით ჩაფს ორ მანეთ ნაკლებ არ მისცემდა და ამ ორ მანეთში ჩაფი ათ შაურათ უნდა მიეცა ახალი. მხლა მუცელ-დამტყნარი მოწიწებით მიდის თავის მოვალესთან და ეუბნება: სულში ნუ წავალთ! (რადგანაც დარწმუნებულია, რომ ყოველის უსამართლოებით არის საფეხ იმისი საჩივარი),—მეც კოლშვილის პატრონი ვარ, ზოგი შენის მოსავლიდამ ჩემ ვალში მომე და ზოგი შენ გაჭირვებაში მოიხმარეო. მღვინც უსწორდება.

რასაკვირველია, ეს ახალი განკარგულება არ ექაშნიკათ ჩვენ მუცელ-გაბერილებს და ამის გამო ახლა ისინი მგლოვიარენი დახეტიალებენ ქუდ-ჩამოფხატულები და ფიქრობენ ამ საქმეს უშველონ როგორც. აქაიქ ჩუმათ ამბობენ ეს სქელ მუცელები, რომ ეგების ეს კაცი აქედამ გავისტუმროთო. რასაკვირველია, რომ ცულის მოქმედებისათვის ამ ღირს პატივცემისას ვერ მოგვაშორებენ, რადგანაც ყოველი ქცევა მისი არის კეთილ-მოზილური; და ამის გამო ამბობენ, მეტი არა გვეშველება-რაო, რომ საცა ხატები არიან, ყველას სანთელი უნთოთო და შევევდრნეთო, რომ აქედამ მათმა მადლმა ამისი თავი მოგვაშოროსო. ამისი ჩვენ არ გვეშინიან, მარამ, ჩვენდა საუბედუროთ, ეს ხმაც არის დავარდნილი, რომ ვითომც ეს მომრიგებელი მოსამართლე ცდილობსო, რომ სხვაგან გადავიდესო, და ეს ხმა კი ნამდვილათ სამწუხარი არის. მხოლოდ ჩვენ ის გვანუგებებს, რომ, რადგანაც დარწმუნებული ვართ მის მაღალ პატიოსნებაში, ის წარმოდგენს ჩვენს მდგომარებას და კაცობრიული სიყვარული არ მისცემს მას ნებას—არ შეგვეწიროს ჩამდენიმე ხანი, თუნდა მაღალი ხარისხის მიღება სასიამოვნოა.

შესახებ მზრის უფროსისა ვიტყვი, რომ, ჩვენდა სასიამოვნოთ, მისგანაც მოველით პატიოსნურად მზრის გაწყობას, ჯერ თუმცა დიდი რამ არა მოუშობქმენია-რა ჩვენს მზრამში. აქ ერთ სოფელში იყო გავრცელებული საშინელი ავაზაკობა და ამისი რჩევით და დარიგებით სოფელმა გამოაცხადა სურვილი, რომ იმან იშუამდგომლოს მთავრობასთან, რომ ამ სოფლიდამ თავიანთის ხარჯით ოთხი მცხოვრებელი გადაასახლონ, ავაზაკობის მოსასპობლათ. რასაკვირველია, მაშინვე დაიჭირა ხსენებულნი პირნი, დაატუსაღა და წა-

რადგინა მთავრობასთან სურვილი სოფლისა. მას შემდეგ ამ ორი თვის განმავლობაში არა სოფელი არ არის ჩვენ მზრამში ამ სოფლისთანა დამშვიდებული.

პოლიციის ცვლილების შემდეგ და სულების წესდებულების დაარსებისა პირველია ჩვენში ეს მაგალითი, თუმცა მრავალი ავაზაკობა მომხდარა.

ისიც სათქმელი არის, რომ მის მოსვლის დროს მოკოცდნენ ზოგიერთი პირი მის სამსახურში, მაგალითათ ბ. ნ., რომელიც ძველის მზრის უფროსის დროს იყო დათხოვნილი. სწორეთ კი ვერ მოგახსენებთ და ჩვენში კი ძალიან იყო გავრცელებული ხმა, რომ ვითომც ეს პირი მისულობას ერთ სოფელში ბ—ში, რომელსაც ახალ-გაქვებულ გზაზედ და კარგათ ბლომა მანძილზედ დაეყარა ქვიში და მაშინვე გამოეცხადებინა მამასახლისისათვის, რომ ეს ქვიში დამაბალი არისო და მისი სუნი სოფელს აზარალებსო, ამისათვის ქვიში უნდა გამოიცივლოსო! საწყალი წელ მოწყვეტილი მამასახლისი დარწმუნებული, რომ იმისი სული ამ პირის ხელათაა და არც არავინ დაუფერებს ამას საჩივარს, შეეხვეწა, რომ ნება მომეცეო ეს გზას იქით გადავყარო და სხვას დავაყრიო; მაგრამ დიდის წყენით უარი უთხრა, რომ გზას იქიდანაც სუნი აუვა და სოფელში ხოლერა გაჩნდებაო და დაინოცებოთო; ეს უნდა აქედამ გავიდოთო და სხვა მოიტანოთო. შეწუხებული და გამწარებული მამასახლისი საღამოს კიდევ მივიდა და შეეხვეწა, რომ სოფელი დაილუგებო და თქვენ სადღეგრძელოთ, თუ გვეშველებოდეს რამე, გვიშველეთო. მანაც დიდის ფიქრის შემდეგ, უთხრა, რომ თუ დამიჯერებთო, ერთი ხუთი თუმანი მოახერხებო და ჩამდენიმე ჩაფი ღვინოო; ამ ღვინოს სიღნაღს წამომიღებო და იმ ხუთი თუმნით აფთიაქში წამლით შავაზავებინებო და იმ შავაზავებულ ღვინოს ამ დამაბალ ქვიშას დავასხამო და მაშინ არაფერიდა უშავს-რაო! მანარებული მამასახლისი, რასაკვირველია, სოფელს კომლზე აბაზიც არ შეხედებოდა ფიქრის ფულში, ეცეც მოკრიფეს და ეს ღვინოც სიღნაღს ჩაუტანეს... რა წამალსაც ვაკეთებდა ის პატივცემულმა მკითხველმა იფიქროს!...

მაგრამ არც ეს არის საფიქრებელი, რომ ძველებურმა ნიავემა კიდევ დაგვიწყოს ქროლა. ახალ მოსული და ყველას უტნობი, და ნამეტნავათ ამ ხსენებულ პირისაგან პირველათ მცდელი ყოველ საქმისა, ნამდვილსა და სწორს ვერას გაიგებდა; ბოლოს კი ნამდვილია, რომ ყველას ცხრილში ჩაყრის და გაცხრილამს.

არბუხელი
(დასასრული შემდეგ №-ში)

უცხო ქვეყნები ოსმალეთი

დიდის მზადებისა და მარაგის შემდეგ 19-ს (7) მარტს გაიხსნა სტამბოლში ოსმალის პარლამენტი. დღეს ჩვენ მხოლოდ ამ პარლამენტის განხილვას და მასზე სულთან აბდულ-ჰამიდისაგან წარმოთქმულს სიტყვაზე გვიხსენებთ მოველაპარაკოთ მკითხველს. ეს სულთანის სიტყვა, მართლა იმდენათ შესანიშნავია თავის ზოგიერთ ადგილებით, რომ საჭიროა

მას კაცმა გაეცნოს. არც ერთს კონსტიტუციალურს სახელმწიფოში არ არის მიღებული, რომ პარლამენტის სესიის გასახსნელი სიტყვა, თავაზ სახელმწიფოს წარმომადგენელმა სიტყვას. არაფერი განსაკუთრებით მიზეზი კი არ უნდა ჰქონდეს ამ გარემოებას,—გარდა იმისა, რომ ეს სიტყვა არასოდეს არ ეკუთვნის იმას, ვინაც „ეკუთვნის“ და ან ვისგანაც წარმოთქმული უნდა იყოს. მსგე უნდა ესთქვათ სულთანის აბდულ-ჰამიდის ამ სიტყვაზედაც.—სად სცალია იმას ამ ქამათ იმისთანა სიტყვების წერილობით, რომლიდამაც ქვევით რამდენიმე ადგილს მოვიყვანთ. სხვა რომ არ იყოს რა ექიმებისაგან აღკრძალული აქვს—ქკუს მეტის-მეტი (წ) ძალა არ დაატანოს.—მართის სიტყვით ეს სიტყვა არც მისი დაწერილია და არც თავათ წარმოუთქვამს, მის სეკრეტარს (მდივანს) საიდ-ფაშას უთქვამს. დაწერით ვისი დაწერილი უნდა იყოს? თუ კი მითხად-ფაშამ ორიოდ თვის განმავლობაში ოსმალის მთელი კონსტიტუცია „შეთხზა“, მეორე იმისანა კაცი როგორ ვერ გამოჩნდება სასახლეზე ახლოთ მდგარ კაცებში, რომ ეს სიტყვაც დაეწერათ... მაგრამ დავანებოთ თავი ამათ—სულ ერთია ვინ დაწერა ან ვინ წარმოთქვა, საქმე იმაშია თუ რა დაწერა.

რუსულს გაზეთში „ხმაში“ დაბეჭდილია სტამბოლიდამ მოსული ტელეგრამა, 19 (7) მარტიდამ. ეს ტელეგრამა გვაცნობებს, რომ ამ დღეს, სწორეთ ორს სააზრე ნაშუადღევს განხილვა ოსმალეთს ახალი კონსტიტუციით შემოღებული პარლამენტი, რომელიც მთელი დიპლომატიური კორპუსის წევრები, სხვა და სხვა სარწმუნოების მადვიარებელნი წარჩინებულნი პირნი, ულემები და სამოქალაქო წოდების გამოჩენილნი პირნიც დასწრებიან. სულთანის სიტყვა სატახტო ზალაში წარმოუთქვამს და თუმცა სასახლის გარემომო აუარებელი ხალხი ყოფილა, მაგრამ უწყსობა მაინც არა მომხდარა რა. ხალხში ავერ-ვერ სოფტებიც მოჩანდნენო, მაგრამ-რადგან იმათვე გვერდით ხალხში სალდათებიც ბევრი ყოფილან, ამისათვის გერაფერი გაუბედნიათ.

თავის სიტყვაში სულთანს, სხვათა შორის, გამოუთქვამს დარწმუნება, რომ თუ იმასა და მისს ქვეშევრდომებთ შორის თანხმობა და ერთი ერთმანეთის წლობა არ იქნება, ისე ვერც ერთი ვერ იხერებს, და თან იმედი მიუცია ხალხისათვის, რომ ახლად დაპირებული რეფორმების ძალით მას იმედი ექმნება თავისი სახელმწიფო ალორძინოს, თავის ხალხს შეღავათი მისცეს და ბედნიერებას დაუახლოვოს.—„ღირსეული აღმინისტრაცია მხოლოდ მაშინ იხერებს, როდესაც მას თავისს სამმართველოში ანუ საგამგელოში წლობა და პატივის ცემა ექნება, ამისათვის საჭიროა ერთხელვე დადგენილი იყოს ხალხისა და მართებლობის უფლებები და მოვალეობანი. მანონის უარ ჰყოფა ანუ უპატივცემულობა აქირებს ხალხის პოლიტიკურა მნიშვნელობას.“ „სულთან აბდულ-ჰამიდის წინა სულთანებს უნდადლო ხალხის სასარგებლოდ ესარგებლათ მშვიდობიანობით, რომელშიაც ოსმალის სახელმწიფო იმყოფებოდა პირიმის ორი წლის ომის შემდეგ და ამ განზრახვით მიჰყვეს ხელი გარეშე სახელმწიფოებისაგან სესხის აღებას. მაგრამ სამწუხაროთ იმათ უცხო ქვეყნელების ინტრიგებმა ხელი შეუშალეს. ამათი წყალო-

ბით ოსმალის მართებლობა ისეთს მდგომარებაში იყო ჩაყარნილი, რომ მულამ შეიარაღებული ჯარეუ მზათ უნდა ყოფილიყო, თუ შინაგან დათუ გარეშე მტრებისაგან დასაცვალოთ. რასაკვირველია, ამას დიდი ხარჯი მოსდევდა, რადგან ეს შეიარაღებული ჯარი მულამ ქამს ერთი ადგილიდამ მეორე ადგილზე უნდა ეტარებინა და ამ ხარჯს გარდა ოსმალის სახელმწიფოს ამით ის ხარჯილიც ჰქონდა, რომ საუკეთესო და სასარგებლო მუშები მულამ დაშორებულნი იყვნენ თავიანთ საქმეს. ამნაირი მდგომარეობა ბოლოს უნდად სახელმწიფო ფინანსებს, განსაკუთრებით იმ სისტემის წყალობით, რომ იმდროს მართველნი ყურს არ უგდებდნენ სახელმწიფოს შემოსავლისა და გასაყლის თანსწორობას, ამასვე დაერთო ბოსნიისა და ბერკოგოვინელების არეულობა, რომელმანც სეკარისად ჩაჰყლაპა სახელმწიფოს შეძლება. მის მაგიერ რომ გარეშე სესხებით ესარგებლათ შინაგანი საქმეების გასაუმჯობესებლათ, ეს ფული სულ სამხედრო მზადებისათვის მოახმარეს და ერთს მშვენიერს დილას სრულიად მოწვეს კუპონებით ვალის გადახდა.

შველა ამის დასავიკრველებლოდ სერბიისა და ჩერნოგორიის ომის გამოცხადებაც დაემატა, რომლისთვისაც ოსმალის მართებლობა ყოველ ღონისძიებას ხმარობდა, რომ იმპერია დარჩენილიყო გამარჯვებული.

ასე მოკლეთ მოხსენების შემდეგ ყველა იმ შემთხვევებისა, რომელნიც მას არა დიდი ხნის მმართველობის დროს განმავლობაში მოხდა; სულთანის შემდეგს ამბობს თავის სიტყვაში: „მე ყოველთვის დარწმუნებული ვიყავი, რომ ეს საუკეთესო მებრძოლის სახელმწიფოების დაწინაურება, მხოლოდ ამ სახელმწიფოების სხვა სხვა ლიბერალიზმს დაწესებებზე არის დამოკიდებული და რომ ოსმალის ყოველ გვართ უბედურების მიზეზი მხოლოდ მისი აბსოლუტური მმართველობა იყო, რომლითაც ხელმძღვანელობდნენ ყველა მისი მმართველნი დღემდინე აი, რამე მაძიულო მე მომენიჭა ჩემი ქვეშევრდომებისათვის კონსტიტუცია. მე ბედნიერად გვრძობ ჩემს თავს, რომ მე შემხვდა ოსმალის პირველი პარლამენტის განხილვა.“

სულთანის სიტყვა თავდება იმით, რომ როგორც ყოველთვის დღესაც ოსმალის იმპერია ცდილობსო გარეშე სახელმწიფოებთან კეთილი განწყობილება ჰქონდეს. მთელი მეროპის დასაკმაყოფილებლათ პორტამ სტამბოლში მოიწერა შარშან მეროპის კონჭერენცია, რომელმაც სამწუხაროდ, თუმც ბევრი კი ვერ მიიღწია, მაგრამ ოსმალის მმართველობა მზათ არის შეასრულოს ის, რის სურვილიც კონჭერენციაზე მეროპის ექსმა უმთავრესმა სახელმწიფოების წარმომადგენელმა წარმოთქვეს.

ამ სიტყვის დასრულების შემდეგ ასჯელ დასცალეს ზარბაზანი.

— ამ სესიასზე პარლამენტს შემდეგ საგნებზე კანონების შემუშავება მიენდობა: პროვინციების შინაგანი საქმეების მმართველთა აღმორჩილების საფუძვლებზე, ვილიაიტების და პატარა საზოგადოებებს შედგენაზე, სახელმწიფო სამსახურისდამ გამოსული პირების პენსიაზე, სხვა და სხვა სამსჯავროს დაწესებაზე კონტროლზე, ბეჭდვის უფლებებს,

და მოვალეობაზე და სახელმწიფო შემოსავალ-გასავალზე.

— ლონდონიდან მიღებული დეპეშა გვაცნობებს, რომ 19 (31) მარტს ინგლისის, რუსეთის, გერმანიის, ავსტრო-ვენეციის, საფრანგეთისა და იტალიის წარმომადგენლებს მოუწერიათ ხელი პროტოკოლზედ.

ამ მოკლე ხანში მსმალეთის მთავრობა თავის დანდობილ პირებს გაგზავნის პეტერბურგში იმის თაობაზე მოსალაპარაკებლად, რომ მსმალეთმა და რუსეთმა ერთ დროს დაითხოვონ თავიანთი ჯარები.

— მსმალეთი დათანხმებულია, რომ ჩერნოგორიას ნიკშიცის სიმაგრე დაუთმოს.

წერილები

შუალო რედაქტორო!

ძალიან სასტიკი სამართალი გცოდნიათ: რასაც დღეს თელავში წაიკითხეს სტატია „ბატონის წყაროზედ“, მაშინათვე ზოგიერთს თელაველებს, რომელთაც შეეხებოდათ იმ წყლის გაკეთებაზედ მცირედი რამე, შეუდგათ ალიაქოთი; განაკუთრებით შესანიშნავი იყო იმათში აკოფ აკოფოვი, რომელიც, წაეკითხნა თუ არა დაბეჭდილში თავისი სახელი და გვარი, მაშინათვე ცრემლიანის თვალით მოვირდა ჩემთან და გამომიძახა, რომ მისმიერ მოკრეფილი წყლისათვის ფულები მას ჩაუბარებია ზ. ს—ს დუქანში და იქიდან მიუღია თ. ჰ. ა—ს, დანიშნულს იმ დროში, წყლის გაკეთების მოთავედ. ხოლო რადენი ფულიც მოუკრეფია მას, აკოფოვს, დამარწმუნა მანვე წარმოდგენილის სიით, საიდანაც გამოჩნდა, რომ ფული ყოფილა მოკრეფილი სრულებით 28 მანეთი და 50 კობ.

მართის სიტყვით, მე, აკოფოვის ფიქრით, ვარ ამ საქმეში მოჩივარიც და მოსამართლეც. ასე გასინჯეთ, რომ მოწამეც კი მოიყვანა ჩემთან ამ საგანზე და დამტკიცა, რომ მას უნაკლოლოთ ჩაუბარების ს—ს დუქანში მოკრეფილი ფული. მართლათაც ეს აკოფოვი იმისთანა, როგორც ვიტყვით ქართველები, წყალწაღებული რამ არის, რომ იმისგან სხვათა ფულის დახარჯვა არ შეიძლება. პ. ა—მ ამ საგანზედ გამოაცხადა, რომ მოკრეფილი ფულები დაუხარჯავს „ბატონის წყლის“ სათავის პოვნაზედ; მაგრამ ადგილობრივი გასინჯვა კი არ ამტკიცებს მისს

პასუხს. თუმცა იმ წყაროს მახლობლათ რაღაც პატარა ადგილი არის მოთხრილი, მაგრამ ის კაცის ნამუშევარს არა ჰგავს; უფრო ღორების ნამუშევარი უნდა იყოს ბალახის კლერტების ძებნაში.....

ამაზედ მომეტებული ლაპარაკი აღარა გვჭირდება. ეს ფული ნაოგენი გვაქვს; ახლა მოვძებნოთ სხვა ფულები, ამ საგანზედვე შემოწირული თელაველის სოლომონ ბაბაძისაგან, იგივე ბაბუევი, რომელიც ვაჭრობს ესლა თფილისში. ამას შემოუწირავს იმავე დროს, როდესაც იკრიფებოდა წყაროსთვის ფულები, 300 მანეთი. ეს ფული არის წარდგენილი თელავის უზრავლენიეში და, როგორც ისმის, სადღაც „კუთხეშია“ შენახული. გვინებ, აღარც გამოსცილდება იმ „კუთხეს“, თუ ხმა არავინ ამოიღო „ბატონის წყაროზედ.“ მათქვამთ იქამდის მოუძღოურდენ ქალაქის დეპუტატები, რომ წყალი აღარ დაყენეს თვით ბინაზედ, — ეს 300 მანეთი რაღათ უნდა იყოს უძრავათ? ბანა არ შეიძლება, რომ ვაჭრული სარგებლით არ გასესხდეს და ვაკმართ კანონიერი სარგებელი? პრიკაზში რომ გაგზავნათ ეს ფული, ამდგენს ხანს რავდენსამე მანეთს სარგებელს შეიძენდა და ესეც კარგი იყო თელავის ხაზინისათვის.

რალა ბევრი გავაგრძელო ეს ჩემი საჩივარი, წყაროსათვის არის მოკრეფილი და შემოწირული 328 მანეთი და 50 კობ. და კიდევ ეყოფა მუშაობას და, თუ მცირედი რამ დააკლდება, ესეც ჩქარა შეივსება. მართალია, თელავის ხალხი ღარიბი კი არის, მაგრამ ამ გვარი საქმისათვის მაინც შესწირავს ფულს, თუნდა თითონ მშვიერი დარებოდეს. მეტის სიტყვით, გვაკლია მხოლოდ ისა, რომ გაიღვიძონ ამაზე მოვალე პირებმა, რომელთაც დიდი ხანია სძინავთ ღრმა ძილით.

ა. უ.

განცხადებანი

შამოვიდა ახალი ქართული წიგნი გზით-შენახავი ძალი

ისყიდება მნფიანჯიანცის წიგნის მალაზიაში ფასი 5 კობ. (5--1)

ისყიდება ახალი წიგნი

მეშე ლირი

ბრაველია ვ. შამსპირისა
ინგლისურიდან გადმოღებული
ივ. მაჩაბელი და ილ. შავჭავაძის მიერ
ფასი 60 კობ.
ისყიდება:

ძალაქს, მართანოვის და ბრიჭუროვის წიგნის მალაზიაში და „ივერიის“ რედაქციაში,
ჭუთაისს, ანტონ ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში,
ბორს, შარნაოზ ნათიეისას,
ახალციხეს, ალექსეევ—მესხიევისას (მიროვოი პოსტდენიკი)
ლამსნი თქმულნი თ. ნ. ბარათაშვილისაგან, ფასი 20 კობ.
ზ. ნ. ანტონოვის თხზულებანი, — — — — — ფასი 1 მან.
პართული ანდაზები — — — — — 10 კობ.

კავკასიის საგზიო ინსტიტუტის მშობიარე ქალები მიიღებენ ყოველთვის დღე და ღამე, ფასი დღეში 50 კაბ., ღარიბები უფასოთ მიიღებენ.

საღვე ოთახების ქირა თვეში 30—50 მანეთამდის არის.

მიღება ავთამყოფი ქალებისა და ყმაწვილების.

ძალის ავთამყოფობისათვის: შოველ დღე, კვირას გარდა, 10 საათიდან 11 მდინ—დოქტორი ანანოვი.

მთხზაბათობითა და შაბათობით 12 საათიდან 1-მდინ—დოქტორი რემერტი.

სამშაბათობით და შაბათობით 11-დან 12-მდინ—დოქტორი ალბანუსი.

საყმაწვილო ავთამყოფობისთვის. ხუთშაბათობით 11 საათიდან 12-მდინ და კვირათობით 10-დან 11-მდინ—დოქტორი შაკოვი.

შაბათობით 12 საათზე რჩევა დოქტორებისა: რემერტის, ალბანუსის და ანანოვის.

ინსტიტუტთან ახლად გაიხსნა განყოფილება, რომელიც საქაღებო ავთამყოფობას არჩენენ. ამ განყოფილების საზოგადო ოთახში ავთამყოფთა უნდა აძლიონ დღეში—50 კაბ. ცალკე ოთახებში კი დღეში—1 მან.

თფილისის სამკურნალო (4 აპრილის სახსოვრად)

მრეგნის შედანზე, ჩიტანოვის სახლებში ავთამყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას გარდა, დილის 8 საათიდან დილის 10 საათამდინ.

მრუშაბათს: ექიმი მინკიევიჩი—ხირურგიულ ავთამყოფობისათვის, მარალევიჩი და ლისიცივი—შინაგანი ავთამყოფობისათვის.

სამშაბათს: მერმიშვილი და მარკაროვი—შინაგანი ავთამყოფობისათვის, თამამევი—თვალის ექიმი.

LA VELOUTINE (ველუტინი)

ერთნაირი ბრინჯის კუდრი (უშარილი), ბისმუტით გაკეთებული.

ისეთი ზედმოქმედება აქვს აღამიანის ხორცის კანზე, რომ ალბობს და ახალგაზრდა აღამიანის კანს დაამსგავსებს.

ძანს ეკერება და არა სჩანს.

შ. შაი — გამომგონი

pommade satin (ატლასის კომადა)

ხელების კანის რბილად შესანახად; შამთარში არ დაუსკდება ხელის კანი, ვინც ამ პომადას ხმარობს.

9, Rue de la Paix, Paris
156—113

რბ. გზა.	დღა.	საღამ.	II კ.	III კ.	საცხლის გეგმა	ფო. შტა	ბირჟა	მან. კაბ.	მან. კაბ.
თფილისი	9 36	4 54			ა) შოთიდან მიდის:	ა) თფილისიდან:	პეტერბურგი, 12 მარტს		თფილისი, 21 მარტს.
მცხეთა			68	38	მდგისიკენ—ხუთშაბათს დილით.	სამზღვარ გარეთ, შუთისს, რუსეთს	მართი მანეთი ღირს:	84	პური შორავლის ფთ.
ბორი	12 21	8 41	2 40	1 23	სტამბოლს—კვირათობით, დილას.	—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუღდ.	ლონდონში 3 1/2 პენსი.	89	მერი ფუთი.
ხაშური	2	11 10	3 92	2 18	ბ) მდგისიდან:	ორშაბ. მჭურგეთს — პარასკ. და	პარიჟში 309 სანტიმი.	7 1/2	ბამბა მრეგნისა, ფუთი
ბეჟათუბანი			4 42	2 46	შოთისკენ—ხუთშაბ., ნასად. შსათ.	შაბ. ძახელს — სამშ. და შაბ.	მსკონტი(სარგებლისფასი)	96 50	— ამერიკისა, ფუთი.
შვირილა			5 81	3 23	სტამბოლს — ოთხშაბათს, შუადღეზე	შ) შუთაისიდან:	ბანკის ბილეთი 5%	196 25	ბ. პენტილი ბამბა ფთ.
ჭუთაისი	8 23		6 75	3 75	შოთიდან:	თფილისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა.	მოგებიანი(პირველისესხი)	192 25	მატული თუშური ფთ.
სამტრედია			7 73	4 29	I II III	გელდლე, კვირას გარდა. მზურგეთს—ორშ. და პარასკ. ზუღდის	მოგებიანი (მეორე სესხი)		— თარაქამისა ფთ.
ახ.-სენაკი			8 57	4 76	სახუმამდი . 4 „ 3 „ 1 „	— ოთხშაბ.	ბირაოს ფურცლები:		პბრეშუმი ნუბური სტ.
შოთი	11 44		9 75	5 42	მერჩამდი. 20 50 15 50 5 „	გ) ბორიდან:	თფილ. საზნ. ბანკისა.	84 32	ძონი; ფუთი.
შოთი	8 40				ტაგანროგ. 34 „ 27 „ 8 60	შოველგან ყოველ დღე, კვირას გარდა.	ნერსონის ბანკის (5 1/2)	81 50	ძონის სათელი ფუთი.
ახ.-სენაკი			1 18	66	მდგისამდი. 38 „ 30 „ 9 60	დ) შოთიდან:	მოსკოვის (5%)		სტერინის სათელი, ფ.
სამტრედია			2 61	14	ტელუგრაფი 8. კაბ	შოველგან ყოველ დღე; კვირას გარდა.	აქციები:		ხორცი ძროხისა, ლიტ.
ჭუთაისი	11 51		3 41	69	მცი სიტყვა თფილისიდან:	ე) შოთიდან:	მდგისის სავაჭრო ბანკის	157	— ცხვრისა, ლიტრა.
შვირილა			3 98	21	ჭუთაისს, შოთს 1	შოველგან ყოველ დღე; კვირას გარდა.	შოთი-თფილ. რკინ. გზის		სპირტი, ვედრო.
ბეჟათუბანი			5 33	2 96	ბორს, დუშეთს, სიღნახს 50	შოთი-თფილ. რკინ. გზის	შვიგნის ცეცხ. გემების	497	— შაქარი, ბროც. ფუთი .
ხაშური	5 41	1 6 5	84 3 24		როსტოვს მდგისს მოსკოვს 2	შოთი-თფილ. რკინ. გზის	პაეკაზის და მერკურის.	206	— ფხვნილი ფუთი .
ბორი	7 23	3 6 7	36 4 9		პეტერბურგს, მარშავს 2	პირგ. საზღვევ. საზოგ.	პეტერბ. საზღვევ. საზ.	235 50	შავა გრვალდი, ფუთი .
მცხეთა			9 8 5	4 1	მსმალეთში, შვეიცარიაში 3	ლო წიგნის 4	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	269	მქოა 1/2 იმპერიალი .
თფილისი	10 16	7 24	9 75	5 42	იტალიაში და საფრანგეთში. 3 50	დაბეჭდილის (სამი მისხალი) 8			